

İnsanlığın vahşi sabıkası: infantisit

Prof. Dr. Gürkan Öztürk

1968 yılında Karabük'te doğdu. İlk ve ortaöğrenimini burada tamamladı. 1993 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Üniversite yıllarında çeşitli dergilerde popüler bilim yazarlığı yaptı. 1995-1999 yılları arasında King's Collage'de fizyoloji doktorası yaptı. 1999-2010 yılları arasında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak çalıştı. Halen İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji AD'de görevini sürdürmektedir.

Gelişimsel sinirbilimciler, insan beyninin en alt düzeyde bir sürüngen beyniyle başlayıp eklenen üst bölümlerle son halini aldığını savunurlar. Bunun anlamı, insan olarak içimizde hayvanlarla paylaştığımız ortak bir yapılanmanın bulunduğu. Bu yapılanma sayesinde hayatta kalmak için beslenme ve tehditlerle mücadele etmede ve neslimizi devam ettirmek için doğuştan getirdiğimiz oldukça etkin bir takım biyolojik ve psikolojik mekanizmaları kullanıyoruz. İnsan olmak, bu mekanizmaları hayvanlardaki serbestlik ve bencillik seviyesinden çıkartıp ahlaki toplumsal normlar çerçevesinde tekrar şekillendirmeyi gerektiriyor. Suç, terör, anarşi, fuhuş, cinayet ve hırsızlık gibi sapmalar bu gözle analiz edildiğinde, çoğunun kontrol altında tutul(a)mayan ilkel güdülerle açıklanabileceğini görürüz.

Kürtaj tartışmaları sırasında çokça duyduğumuz "benim bedenim, benim kararım" gibi söylemler, aslında ilkel biyolojinin dikte ettirdiği, fetüsü "kolayca harcanabilir niteliksiz bir doku parçası"na indirgeyen ve organizma olarak sadece kendi yaşamsal içgüdülerini önceleyen bir anlayışın sesidir. Öyle ki eğer bu yavru doğarsa, dişinin ve diğer yavrularının gıdaya erişimi azalabilir (fakir ailelerde geçim sıkıntısı, çalışan kadınların kalıcı ya da geçici olarak işini kaybetmesi), dişinin sürü dışına atılma riski ortaya çıkabilir (gayrimeşru ilişki sonucu gebe kalma, bebeğin istenmeyen cinsiyette olması) ya da dişinin üreme kapasitesi düşebilir (doğumsal anomaliler, hastalıklar).

Çok fazla olmasa da doğada da fetüsten kurtulmanın örneklerine rastlanabiliyor. Bu konudaki ilk araştırmaları Hilda Bruce yaklaşık elli yıl önce yaptı. Bu çalışmalarda daha sonra "Bruce etkisi" olarak anılacak bir mekanizma ile gebe farelerin yeni bir erkekle karşılaştıklarında yavru attıkları gösterildi.⁽¹⁾ Yakın zamanda Science dergisinde yayımlanan bir makale, Bruce etkisinin primatlarda da var olduğunu ortaya koydu.⁽²⁾ Buna göre Etiyopya'da yaşayan Gelada maymunu sürüsünde, yeni bir erkek hâkimiyeti ele geçirdiğinde, hamile dişiler spontan düşük yapıyor ve bu dönemde toplam doğum sayısı % 80 azalıyor. Araştırmacılar bunu, sürüdeki mevcut tüm yavruları öldürerek önceki erkeğin genlerini ortadan kaldıran yeni erkeğin doğacak yavruyu da öldüreceği gerçeğine bağlıyor. Kendiliğinden düşük yapan dişiler, zaten ölecek bir yavru için vakit kaybetmiyor ve bir an önce hayatta kalma şansı olacak yeni bir yavruya gebe kalabiliyorlar; bu da onların üreme başarısını artırıyor.

Doğmuş savunmasız yavruyu öldürmek, hayvanlar arasında çok daha yaygın bir olay. Örneğin bazı balıklar ve kemirgenler yavru sayısı belli bir rakamın altına düşerse bunlarla vakit kaybetmemek ve bir an önce daha verimli bir üreme dönemine girmek için mevcut yavrularını yiyorlar. Gelada maymunlarında da gözlemlendiği gibi erkek aslan yeni bir sürüyü ele geçirdiğinde mevcut yavruların hepsini katlediyor.

Bu anlattıklarımız hayvanların en temel içgüdülerinin bir eseri. Ne yazık ki varlığının hayvan tarafında ahlak ve erdem ilkeleri ile yönetmesi gereken insanoğlular da ilk

çağlardan beri bebek öldürme (infantisit) suçunu hep işleye gelmiştir. Tarih öncesi dönemdeki infantisit oranının % 50'leri bulunduğu dair iddialar bulunmaktadır.⁽³⁾ Tarım toplumuna geçişe kadar ki dönemde bunun en önemli nedeni yeni bireyleri besleyememe endişesi olarak gösterilmektedir ve kurbanlar genellikle kız çocuklarıdır. Daha sonraki zamanlarda dini içerikli öldürmelere, tanrılar adına bebeklerin katledilmesine şahit oluyoruz. Bu konuda en ileri gidenler Tunus'ta yaşamış olan Kartacalılardır. Öyle ki tanrılar Baal Hamon'a adamak üzere bebekleri ateş çukurlarına yuvarladıkları tespit edilmiştir.⁽⁴⁾ Eski Yunan ve Roma'da bebek öldürmek kabul gören bir davranış olmamakla birlikte dolaylı olarak yaygın bir şekilde uygulanmaktaydı. Bebek doğduğunda, babaya, bir başka aile büyüğüne ya da bir din adamına gösterilir, bu kişiler eğer yaşamasını isterse bebeğin bakımına devam edilir, yoksa kapı önüne bırakılırdı. Bırakılan bebeğin açlık, sıcak, soğuk ya da vahşi hayvanlar gibi "doğal" sebeplerden ölmesi beklenir, böylece bebek öldürmenin sorumluluğu alınmamış sayılırdı. Bebeğin dışarı bırakılmasının temel sebepleri gayrimeşru olması, sağlıksız ya da sakat olması, kız olması ve ailenin fakirliğiydi.

Antik çağlarda Almanya'daki kabileler de çocukları ormana terk etme âdeti varken, İngiltere paganları da çocuk kurban ediyorlardı. İslamiyet öncesi Arap toplumlarında infantisit bir nevi post-partum doğum kontrolü olarak kullanılıyordu ve son derece yaygındı. Bebekler fakirlik, tanrılara adak ve kız çocuğu babası olmaktan utanma gibi türlü sebeple

genellikle diri diri gömülerek öldürülüyordu. Rusya'nın Kamçatka bölgesinde bebekler öldürülür ve köpeklerle atılırdı. Sibiryalı halklarından Koryaklar 19. yüzyıla gelinceye kadar bebek öldürme adetini sürdürdüler; öyle ki ikizlerden birini mutlaka kurban ederlerdi.⁽⁵⁾ Bazı Gürcü kabileleri kız bebekleri ağızlarına kızgın kül doldürerek öldürürlerdi.⁽⁶⁾ Antik Çin'de de bebeklerin, özellikle kız bebeklerin terkedilmesi ya da soğuk su dolu bir kapta öldürülmesi yaygın uygulamalardı. Budizm'in yayılmasından sonra da durum pek değişmedi; ebeveynler öldürdükleri bebeğin nasıl olsa daha iyi bir hayatta tekrar doğacağı bahanesiyle geleneği devam ettirdiler. Çinlilerin infantisiti meşrulaştırıcı önemli bir özellikleri, bebeği altı aydan önce insan saymamalarıydı.⁽⁷⁾ Song Hanedanı döneminde Hubei ve Fujian eyaletlerinde zenginler üç oğlan iki kız, fakirler ise iki oğlan bir kızdan sonraki tüm bebekleri öldürüyorlardı. Qing Hanedanı zamanında ise tüm kız bebeklerin 1/5 ila 1/4 kadarı infantisit kurbanı oluyordu. Japonlar tarladan bitki seyreletmek manasına gelen "mabiki" kelimesini infantisit için kullanıyor ve bebeği ağızına ve burnuna ıslak kâğıt bastırarak öldürüyorlardı; bu adet 20. yüzyıl başlarına kadar devam etti. Belki de en korkunç infantisit geleneği Yeni Gine yerlilerinin bazı bebekleri öldürmeleri ve ardından bunları yemeleridir ki bu adetin halen devam ediyor olma ihtimali yüksektir. Halen sürmekte olduğundan şüphelenilen akıl almaz bir başka infantisit dehşeti, birkaç yıl önce yine Papua Yeni Gine'de ortaya çıkarıldı. Uzun yıllardır birbirleriyle savaşmakta olan bazı kabilelerin kadınları, savaşacak erkek kalmaması ve böylece savaşın bitmesi için doğan oğlan çocuklarının hepsini öldürmeye başladılar ve bu durum on yıldan fazla sürdü. Kenya'nın Kikuyu kabilesi ikizleri törenle öldürürken Nijerya'nın Ibo halkı doğumda annesi ölen bebeği diri diri gömerlerdi. Kuzey ve güney Amerika'nın yerli halkları arasında da infantisit oldukça yaygındı. Inuklar bebekleri denize atardı. Yukon ve Mahlemuit kabileleri kız bebeklerin ağızlarına ot doldurdu ve ölüme terk ederlerdi. Inuitler bebekleri buz üzerinde ölmeye bırakırlardı. Maidu yerlilerine göre ikizler o derece tehlikeliydi ki sadece kendileri değil anneleri de öldürülürdü. Şu an ki Teksas bölgesinde yaşamış olan Mariame yerlilerinde kız infantisiti o derece yaygındı ki evlenmek için başka kabilelerden kadın getirirlerdi. Brazilya'nın Tapirape yerlilerinde bir kadının aynı cinsiyette ikiden ve toplamda da üçten daha fazla çocuk sahibi olmasına izin verilmez, "fazlalıklar" öldürülürdü...

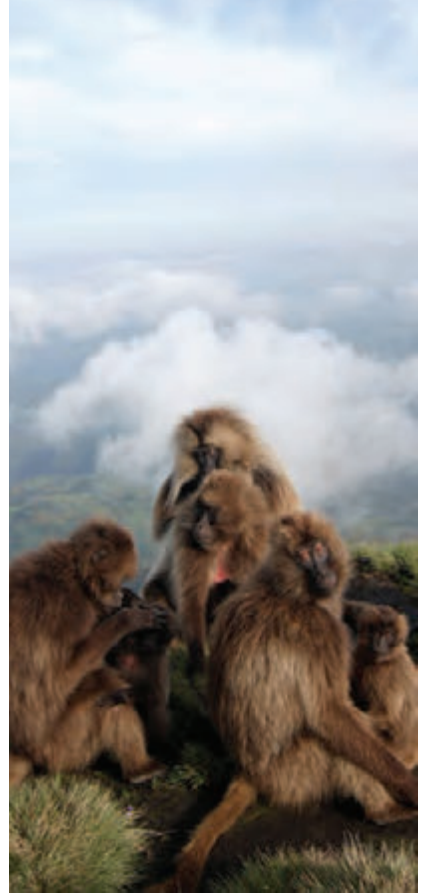
Maalesef bulunduğumuz çağda da bu korkunç suç işlenmeye devam etmektedir. Dünya çapındaki yıllık infantisitin 100 bin yeni doğumda 2,1 oranında olduğu rapor edilmiştir.⁽⁸⁾ Ancak bu oranın Çin ve

Hindistan gibi bazı ülkelerde çok daha yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Çin'de tek çocuk politikasına bağlı olarak kız olması gerekenden 25 milyon daha az kız çocuğu varlığı hesaplanmış olup bunun ne kadarının seçici kürtaj, ne kadarının ise infantisite bağlı olduğu bilinmemektedir.⁽⁹⁾ Yasak olan anne karnında ultrasonla cinsiyet tayini, otoparklarda araçlar içinde dahi kaçak olarak yapılmakta ve kız bebekler kürtaj akibetine uğramaktadır. Çin'de toplamda 40 milyon kız ve kadının "eksik" olduğu rapor edilmiştir. Hindistan'da da büyük boyutlarda bir kız bebek katliamı süregelmektedir. Sadece Salem eyaletinde son birkaç yılda öldürülen kız bebeklerin sayısı 4 bin 500 olarak rapor edilmiştir. Bunda en önemli neden, ailelerin kızları evlenirken ödemek zorunda oldukları yüklü çeyiz parası olarak gösterilmektedir. Hindistan genelinde durum o derece vahimdir ki, resmi kayıtlara göre 1000 erkek bebeğe karşı sadece 880 kız bebek dünyaya gelmektedir.⁽¹⁰⁾

İnfantisit, tarih boyunca insanlığın işleye geldiği en korkunç suçlardan biridir. Üç ilahi din de bebeklerin öldürmemesi konusunda kesin uyarılarda bulunmuştur. Konuyla ilgili en net uyarılardan biri İsrâ Suresi 31. ayette yapılmaktadır: "Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin. Onlara da, size de biz rızık veriyoruz. Doğrusu onları öldürmek büyük bir günahtır."

Kaynaklar

- 1) A.S. Parkes, H.M. Bruce., *Olfactory Stimuli in Mammalian Reproduction, Science 13 October 1961 : 1049-1054.*
- 2) Eila K. Roberts, Amy Lu, Thore J. Bergman, Jacinta C. Beehner, *A Bruce Effect in Wild Geladas, Science 9 March 2012: 1222-1225.*
- 3) Birdsell, Joseph, B. (1986). *Some predictions for the Pleistocene based on equilibrium systems among recent hunter gatherers*, *Man the Hunter, Aldine Publishing Co.:239*
- 4) Brown, Shelby (1991). *Late Carthaginian Child Sacrifice and Sacrificial Monuments in their Mediterranean Context. Sheffield: Sheffield Academic Press. pp. 22-23.*
- 5) Kennan, George (1986) *Tent Life in Siberia*. NY: Gibbs Smith.
- 6) McLennan, J.F. (1886). *Studies in Ancient History, The Second Series*. NY: Macmillan & Co., Ltd..
- 7) James Z. Lee, Cameron D. Campbell. *Fate and fortune in rural China: social organization and population behavior in Liaoning, 1774-1873. p. 70.*
- 8) Herman-Giddens, Marcia E.; Jamie B. Smith; Manjoo Mittal; Mandie Carlson; John D. Butts., *Newborns Killed or Left to Die by a Parent A Population-Based Study, JAMA 19 March 2003:1425-1429.*
- 9) Tien, Yuan H. (1991). *China's Strategic Demographic Initiative*. NY: Praeger.
- 10) <http://edition.cnn.com/2003/WORLD/asiapcf/south/07/07/india.infanticide.pt1/index.html> (Erişim tarihi: 01.08.2012)

Tunus'ta yaşamış olan Kartacalılar, tanrıları Baal Hamon'a adanmış bebekleri ateş çukurlarına yuvarlıyorlardı. Rusya'nın Kamçatka bölgesinde bebekler öldürülür ve köpeklerle atılırdı. Çinlilerin infantisiti meşrulaştırıcı önemli bir özellikleri, bebeği altı aydan önce insan saymamalarıydı. Maalesef bulunduğumuz çağda da bu korkunç suç işlenmeye devam etmektedir. Çokça duyduğumuz "benim bedenim, benim kararım" gibi söylemler, aslında ilkel biyolojinin dikte ettiği, fetüsü "kolayca harcanabilir niteliksiz bir doku parçası"na indirgeyen bir anlayışın sesidir.